

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๘/๑๕๒๕

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง แนวทางและขั้นตอนการรับชำระหนี้และติดตามหนี้เงินกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๖.๕/๙๗๔ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางและขั้นตอนการรับชำระหนี้และติดตามหนี้เงินกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดส่งแนวทางและขั้นตอนการรับชำระหนี้และติดตามหนี้ตามโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตทราบและถือปฏิบัติ นั้น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่าคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู มีมติเห็นชอบให้ใช้แนวทางและขั้นตอนการรับชำระหนี้และติดตามหนี้เงินกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนฯ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อให้ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับชำระหนี้และติดตามหนี้เงินกู้ยืมที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินิจศักดิ์ สุวรรณรังค์)
เลขาธิการ ก.ค.ศ. ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงาน ก.ค.ศ.

ภารกิจกองทุนและสวัสดิการทางการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๙๗๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๔๔

**แนวทางและขั้นตอนการรับชำระหนี้และติดตามหนี้เงินกู้ยืม
เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินชำระราชการครู**

(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๖.๘/๑๔๒๕ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙)

เงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินชำระราชการครู มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการแก้ไขปัญหานี้สินชำระราชการครู ด้วยการให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ นำไปชำระหนี้ที่มีอยู่ โดยกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดหักเงินเดือนและเงินได้รายเดือนส่งชำระหนี้คืน ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรับชำระหนี้ และติดตามหนี้เงินกู้ยืมที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำนักงาน ก.ค.ศ. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการรับชำระหนี้ และติดตามหนี้เงินกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินชำระราชการครู ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ดังนี้

๑. กรณีการรับชำระหนี้รายงวดตามปกติ ให้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ก่อนจ่ายเงินตามสัญญากู้ยืม ให้ ธ.ก.ส. สาขาในท้องที่ที่ทำสัญญามีหนังสือถึงหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่เบิกจ่ายและหักเงินเดือนของข้าราชการครูให้แจ้งยืนยันการหักเงินเดือนและเงินได้รายเดือน ที่จ่ายของผู้กู้ยืมเพื่อชำระหนี้เงินทุนหมุนเวียนเป็นอันดับแรกหลังจากหักภาษีเงินได้และเงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) แล้วเป็นประจำทุกเดือนจนกว่าจะชำระหนี้ครบตามสัญญากู้ยืมเงิน

๑.๒ ให้ ธ.ก.ส. รวบรวมใบแจ้งหนี้จาก ธ.ก.ส. สาขาทุกสาขา และจัดทำบัญชีรายชื่อผู้กู้ยืมพร้อมจำนวนเงินที่ผู้กู้ยืมต้องชำระรายงวดตามใบแจ้งหนี้ โดยมีหนังสือนำส่งใบแจ้งหนี้พร้อมใบเสร็จรับเงินงวดที่ผ่านมาและรายละเอียดบัญชีรายชื่อผู้กู้ยืมดังกล่าวให้หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่เบิกจ่ายและหักเงินเดือนของผู้กู้ยืม ภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน

๑.๓ ให้หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่เบิกจ่ายและหักเงินเดือนของข้าราชการครูดำเนินการหักเงินเดือนและเงินได้รายเดือน ณ ที่จ่ายของผู้กู้ยืมเพื่อส่งชำระเงินทุนหมุนเวียนเป็นอันดับแรกหลังจากหักภาษีเงินได้และเงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ให้แก่ ธ.ก.ส. ตามใบแจ้งหนี้ในข้อ ๑.๒ โดยเคร่งครัด โดยออกเป็นเช็คสั่งจ่ายเฉพาะในนามเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินชำระราชการครูของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมหนังสือมีรายละเอียดการหักชำระหนี้ในแต่ละราย รวมทั้งสาเหตุที่ไม่สามารถหักชำระหนี้ได้ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบ ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

๑.๔ ให้ ธ.ก.ส. จัดพนักงานไปรับเช็คสั่งจ่ายชำระหนี้ ณ หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่เบิกจ่ายและหักเงินเดือนของผู้กู้ยืมทุกวันที่จ่ายเงินเดือนของแต่ละเดือน และให้นำเข้าบัญชีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินชำระราชการครู บัญชีที่ ๒ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยทันที หากไม่สามารถเก็บเงินชำระหนี้ได้ครบทุกราย ให้รายงานเป็นหนังสือ พร้อมชี้แจงสาเหตุในแต่ละรายให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับเช็ค ให้ ธ.ก.ส. แจ้งผลการรับชำระหนี้ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบ ภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน โดยจัดทำในลักษณะบัญชีลูกหนี้เงินกู้รายบุคคล

/๑.๕ หากผู้กู้ยืม...

๑.๕ หากผู้กู้ยืมในสังกัดโอนหรือย้ายหน่วยงาน

(๑) ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่เบิกจ่ายและหักเงินเดือนของผู้กู้ยืมแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ ธ.ก.ส. สาขา พร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดที่รับโอนหรือรับย้ายผู้กู้ยืมทราบ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ตัดโอนเงินเดือน เพื่อดำเนินการหักเงินเดือนและเงินได้รายเดือนของผู้กู้ยืมชำระหนี้เงินทุนหมุนเวียนโดยทันที

(๒) เมื่อ ธ.ก.ส. สาขาเดิม ได้รับเรื่องการแจ้งเกี่ยวกับการโอนย้ายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ให้ทำหนังสือแจ้ง ธ.ก.ส. สาขาใหม่ที่รับผิดชอบ เพื่อเรียกเก็บเงินชำระหนี้ โดยให้ปฏิบัติตามข้อ ๑.๑ - ๑.๔ โดยเคร่งครัด

๑.๖ ในกรณีที่ข้าราชการครูผู้กู้ยืมมีเงินเดือนและเงินได้รายเดือนไม่พอหัก และหรือถูกศาลมีคำสั่งอายัดเงินเดือน ให้หน่วยงานต้นสังกัดแจ้ง ธ.ก.ส. ทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่หน่วยงานต้นสังกัดทราบ

๒. กรณีข้าราชการครูผู้กู้ยืมผิดนัดไม่ชำระหนี้ แต่ยังคงสภาพเป็นข้าราชการครู ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ เมื่อตรวจสอบพบว่า ผู้กู้ยืมผิดนัดไม่ชำระหนี้งวดใดงวดหนึ่ง ให้ ธ.ก.ส. มีหนังสือบอกกล่าวผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกัน ภายใน ๓๐ วัน พร้อมกับให้ ธ.ก.ส. มีหน้าที่ไปพบปะพูดคุยกับผู้กู้ยืมเพื่อแก้ไขปัญหาล่วงหน้า ภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่มิได้รับชำระหนี้

๒.๒ หากผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันยังคงไม่ชำระหนี้เป็นระยะเวลา ๒ งวดติดต่อกัน ให้ ธ.ก.ส. มีหนังสือทวงถามไปยังผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้งวดที่ค้างชำระตามกำหนด พร้อมทั้งแจ้งประธานคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนส่วนราชการ/เขตพื้นที่การศึกษา โดยให้ประธานหรืออนุกรรมการที่ประธานมอบหมาย ดำเนินการเรียกผู้กู้ยืมมาสอบถามถึงเหตุผลของการไม่ชำระหนี้และแก้ไขปัญหาล่วงหน้าให้ผู้กู้ยืมแล้วรายงานให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบ โดยให้ดำเนินการดังกล่าว ภายใน ๑๕ วัน

๒.๓ เมื่อปรากฏว่าผู้กู้ยืมผิดนัดชำระหนี้ ๒ งวดติดต่อกัน และ ธ.ก.ส. มีหนังสือทวงถามแล้ว ให้ ธ.ก.ส. แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดใช้สิทธิหักเงินเดือนและเงินได้รายเดือนของผู้ค้ำประกันตามหนังสือยินยอมที่ผู้ค้ำประกันลงนามไว้

ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันอยู่ต่างหน่วยงานต้นสังกัดกับผู้กู้ยืม ให้ ธ.ก.ส. มีหนังสือแจ้งการหักเงินเดือนและเงินได้รายเดือน ไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ค้ำประกัน

๒.๔ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ประธานคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนส่วนราชการหรือเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ แล้ว หากผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันไม่ชำระหนี้และไม่สามารถหักเงินเดือนและเงินได้รายเดือนของผู้ค้ำประกันตามข้อ ๒.๓ ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการบอกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้ยืมทั้งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายใน ๓๐ วัน และให้ ธ.ก.ส. รายงานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

๓. กรณีข้าราชการครูผู้ยืมลาออก ถูกปลดออก ถูกไล่ออกจากราชการ หรือพ้นสภาพการเป็นข้าราชการครู ให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ยืมแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ ธ.ก.ส. สาขาทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่คำสั่งให้ผู้ยืมลาออก ถูกปลดออก ถูกไล่ออก หรือพ้นสภาพการเป็นข้าราชการครู

๓.๒ ให้ ธ.ก.ส. มีหนังสือเรียกคืนเงินกู้ยืมทั้งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยจากผู้ยืมและผู้ค้ำประกัน ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากต้นสังกัดถึงการลาออก ถูกปลดออก ถูกไล่ออกหรือพ้นสภาพการเป็นข้าราชการครู หรือนับแต่วันที่ ธ.ก.ส. ตรวจสอบพบการไม่ชำระหนี้ของผู้ยืม เนื่องจากผู้ยืมลาออก ถูกปลดออก ถูกไล่ออก หรือพ้นสภาพการเป็นข้าราชการครู พร้อมสำเนาหนังสือทวงถามให้ประธานคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนส่วนราชการหรือเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบ

สำหรับกรณีที่ข้าราชการครูผู้ยืมลาออกจากราชการ หรือขอโอนไปหน่วยงานอื่น ให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุมัติดำเนินการให้ข้าราชการครูผู้นั้นชำระหนี้เงินทุนหมุนเวียนฯ ให้เสร็จสิ้นก่อนอนุมัติให้ลาออกจากราชการ หรือขอโอนไปหน่วยงานอื่น

๓.๓ หากผู้ยืมหรือผู้ค้ำประกันติดต่อขอผ่อนผันการชำระหนี้ ให้ ธ.ก.ส. จัดการให้ผู้ยืมหรือผู้ค้ำประกันยื่นคำขอผ่อนผันการชำระหนี้ โดยชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นตามแบบที่กำหนด (แบบ สท. ๔) ทั้งนี้ ให้ ธ.ก.ส. มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติการผ่อนผันการชำระหนี้ตามการวิเคราะห์รายได้และรายจ่าย โดยมีเหตุผลอันสมควร และจัดทำนิติกรรมสัญญาของลูกหนี้ดังกล่าวให้ครบถ้วน แล้วแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนนั้น ๆ ภายใน ๑๕ วันเพื่อทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๔ หากผู้ยืมหรือผู้ค้ำประกันไม่ติดต่อชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาตามหนังสือเรียกให้ชำระหนี้ ให้ ธ.ก.ส. เสนอเรื่องดังกล่าวไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

๓.๕ ในกรณีที่มิบุคคลภายนอกขอผ่อนผันการชำระหนี้แทนผู้ยืมหรือผู้ค้ำประกัน ให้นำความในข้อ ๓.๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๔. กรณีข้าราชการครูผู้ยืมเสียชีวิต ให้ดำเนินการดังนี้

๔.๑ ให้หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ยืมแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่รู้หรือควรได้รู้ถึงการเสียชีวิตของผู้ยืม

๔.๒ ให้ ธ.ก.ส. มีหนังสือทวงถามไปยังทายาทของผู้ยืมและผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยทั้งหมด ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ผู้ยืมเสียชีวิต หรือควรจะได้รู้ถึงการเสียชีวิตของผู้ยืม พร้อมทั้งสำเนาหนังสือทวงถามให้ประธานคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนส่วนราชการหรือเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบ

๔.๓ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันถึงกำหนดชำระตามหนังสือทวงถามในข้อ ๔.๒ หากทายาทของผู้ยืมและผู้ค้ำประกันมิได้ติดต่อขอชำระหนี้ ให้ ธ.ก.ส. เสนอเรื่องพร้อมความเห็น ไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อดำเนินการต่อไป

/๔.๔ หากทายาท...

๔.๔ หากทายาทของผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันติดต่อขอผ่อนผันการชำระหนี้ให้ ธ.ก.ส. จัดการตามข้อ ๓.๓ โดยมีต้องมีคำรับรองของผู้บังคับบัญชา

๔.๕ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนส่วนราชการหรือเขตพื้นที่การศึกษาส่งเรื่องให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาโดยด่วน

ทั้งนี้ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้ดำเนินการส่งเรื่องให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ผู้กู้ยืมเสียชีวิต

๔.๖ ในกรณีที่มีบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่ผู้ค้ำประกันและทายาทของผู้กู้ยืมขอชำระหนี้แทนผู้กู้ยืมให้นำความในข้อ ๔.๔ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

๔.๗ ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันเสียชีวิต ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการให้ผู้กู้ยืมจัดหาผู้ค้ำประกันแทนผู้ค้ำประกันเดิมที่เสียชีวิต

๕. กรณีข้าราชการครูผู้กู้ยืมตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ดำเนินการดังนี้

หากปรากฏว่า ผู้กู้ยืมได้ทำสัญญากู้ยืมกับ ธ.ก.ส. ไปแล้ว ผู้กู้ยืมตกเป็นบุคคลล้มละลาย โดยศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือมีคำพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หากหน่วยงานต้นสังกัดได้รับแจ้งว่า ผู้กู้ยืมมีคำสั่งศาลให้ถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ให้ดำเนินการแจ้ง ธ.ก.ส. โดยด่วนภายใน ๗ วัน และให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการรวบรวมเอกสาร ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ ธ.ก.ส. รับแจ้งหรือได้ตรวจสอบพบกรณีดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ ธ.ก.ส. มีอำนาจดำเนินการเท่าที่จำเป็นในการยื่นขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย